

„Lad os i enighed træffe en historisk beslutning“.

Krags tale mundede ud i en kraftig anbefaling af præsidiets rekommandationsforslag med henstillingen til regeringerne om at gøre forhandlingerne færdige så betids, at resultatet kunne færdigbehandles i parlamenternes vårsession og de ratificerede traktater deponeres helst inden 1. juli. Ingen væsentlige politiske hensyn skulle afholde Nordisk Råd fra at vedtage rekommandationen:

„Hensynet til et udvidet europæisk samarbejdes muligheder er tilgodeset fuldt ud gennem forslaget om ikraftsættelse i 2 faser og gennem retten til suspension eller udmeldelse.

Sikkerhedspolitikken er klart og kategorisk holdt uden for Nordeksamarbejdets indhold. Den bør fortsat holdes udenfor. Den kan ikke bringes ind i argumentationen overhovedet.

Dermed skulle vejbanen være ryddet for vanskeligheder. Det største nordiske fremskridt i vor tid er nu en realistisk mulighed. Lad os gøre mulighed til virkelighed. Lad os i enighed træffe en historisk beslutning“.

Baunsgaard om risikoen ved et negativt udfald.

Debattens næste taler, statsminister Baunsgaard, tog ordet „med en stærk følelse af, at vi ved denne session i Nordisk Råd står over for en af de afgørende stunder i det nordiske samarbejdes historie“. Han betonedede samtidig, at hans glæde over det positive resultat af de to sidste års bestræbelser rakte ud over det økonomiske og det tekniske: „Jeg føler det som noget politisk og kulturelt meget betydningsfuldt, at vi fik held med de bestræbelser, vi satte i gang for to år siden.

Måske har ikke alle gjort sig klart, hvor stor risiko der ville være forbundet med et nyt negativt udfald af nordiske forhandlinger. Et nederlag ville ikke alene have skadet forholdet mellem de nordiske lande, men også have mindsket respekten for os ude i verden. Så meget mere er der grund til, at vi i fællesskab glæder os over, at det endte med et positivt resultat. Den politiske vilje var til stede i tilstrækkeligt omfang, da det kom til stykket“.

Analyse af forhandlingsresultatet.

I sin analyse af forhandlingsresultatet konstaterede statsministeren sin tilfredshed med den måde, hvorpå de i København i april 1968 opstillede forudsætninger var blevet opfyldt. Først fremtiden kunne dog vise, om den rimelige balance mellem fordele og ulemper for hvert enkelt land var blevet tilvejebragt — „umiddelbart er det min opfattelse“, sagde han, „men samarbejdet må til stadighed kunne tilpasses således, at der fastholdes en rimelig balance i den forstand, at alle de deltagende lande har fordel heraf. Det vil være forkert i for høj grad at hæfte sig ved den udveksling af konkrete koncessioner, som skal danne udgangspunkt for samarbejdet. Væsentligt vigtigere vil det være, om det lykkes at sætte en proces i gang, som medfører et stadig snævrere samarbejde og økonomisk udvikling til gavn for alle lande“.

Toldsatserne.

Om det så omstridte toldproblem bemærkede han, at „der sker så store ændringer i erhvervslivets struktur i disse år, at det er vanskeligt at forudsige toldsatsernes betydning, og det vil formentlig være nødvendigt at foretage en stadig tilpasning til det nordiske erhvervslivs behov. Det vigtigste er at få en god start og forsøge i toldpolitisk henseende i stigende grad at tænke i nordiske baner. Også samarbejdet på jordbrugs- og fiskeriområdet er kun en begyndelse“.

Finansieringssamarbejdets betydning.

I omtalen af finansieringssamarbejdet understregede Baunsgaard „den betydning, vi tillægger samarbejdet om det, der ofte med et enkelt ord kaldes industripolitik. Skal de nordiske lande blot nogenlunde følge med i den teknologiske, videnskabelige og undervisningsmæssige udvikling, er det nødvendigt, at vi arbejder sammen for at udnytte vore begrænsede ressourcer på bedste måde. . . . Den dynamik, der gerne skulle skabes også i det nordiske samarbejde, må derfor til at begynde med i høj grad komme fra samarbejdet på det finansielle område“.

Statsministeren erklærede, at den danske regering var parat til en hurtig undertegnelse af traktaten og dens snarlige forelæggelse for folketinget til ratifikation. „Vi